

Kontakty z Mediami
i Informacja

Sąd Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 25/22
Luksemburg, 9 lutego 2022 r.

Wyrok w sprawie T-791/19
Sped-Pro/Komisja

Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji o odrzuceniu złożonej do niej skargi na PKP Cargo, spółkę kontrolowaną przez państwo polskie, w sprawie zarzucanego jej nadużycia pozycji dominującej na rynku usług kolejowych przewozów towarowych w Polsce

Sąd zbadał po raz pierwszy wpływ systemowych lub ogólnych nieprawidłowości w zakresie poszanowania państwa prawnego w państwie członkowskim na określenie organu ochrony konkurencji najbardziej właściwego do rozpatrzenia skargi

W ramach działalności w zakresie świadczenia usług spedycyjnych spółka prawa polskiego Sped-Pro S.A. („skarżąca”) korzystała z usług kolejowych przewozów towarowych świadczonych przez PKP Cargo S.A., spółkę kontrolowaną przez państwo polskie.

W dniu 4 listopada 2016 r. skarżąca złożyła do Komisji Europejskiej skargę przeciwko PKP Cargo. W skardze tej podniosła, że spółka PKP Cargo nadużyła swojej pozycji dominującej na rynku usług kolejowych przewozów towarowych w Polsce, ponieważ miała ona odmówić zawarcia ze skarżącą na warunkach rynkowych wieloletniej umowy o współpracy.

Decyzją C(2019) 6099 final z dnia 12 sierpnia 2019 r.¹ („zaskarżona decyzja”) Komisja odrzuciła złożoną do niej skargę w istocie z tego względu, że to polski organ ochrony konkurencji był właściwy do jej rozpatrzenia.

W tych właśnie okolicznościach skarżąca wniosła do Sądu skargę o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji. Na poparcie swej skargi podniosła trzy zarzuty dotyczące, odpowiednio, naruszenia jej prawa do rozpatrzenia jej sprawy w rozsądnym terminie i braku uzasadnienia zaskarżonej decyzji, naruszenia zasady państwa prawnego w Polsce oraz oczywistych błędów w ocenie interesu Unii w dalszym rozpatrywaniu skargi do Komisji.

Wyrokiem z dnia 9 lutego 2022 r. Sąd uwzględnił skargę i stwierdził nieważność zaskarżonej decyzji w całości. Przy tej okazji Sąd zbadał po raz pierwszy wpływ systemowych lub ogólnych nieprawidłowości w zakresie poszanowania państwa prawnego w państwie członkowskim na określenie organu ochrony konkurencji najbardziej właściwego do rozpatrzenia skargi. Przedstawił on także istotne wyjaśnienia dotyczące okoliczności, w jakich naruszenie rozsądnego terminu może prowadzić do stwierdzenia nieważności decyzji o odrzuceniu skargi w dziedzinie konkurencji.

Ocena Sądu

W pierwszej kolejności, jeśli chodzi o zasadę rozsądnego terminu, Sąd, po pierwsze, przypomniał, że przestrzeganie rozsądnego terminu w postępowaniach administracyjnych w dziedzinie polityki konkurencji stanowi ogólną zasadę prawa Unii. Artykuł 41 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej również wyraża zasadę rozsądnego terminu w postępowaniach administracyjnych. W związku z tym Sąd podkreślił, że Komisja ma obowiązek wydać rozstrzygnięcie w przedmiocie złożonej do niej skargi w dziedzinie konkurencji w rozsądnym terminie. Po drugie, Sąd wyjaśnił jednak, że naruszenie zasady rozsądnego terminu może prowadzić do stwierdzenia nieważności

¹ Decyzja Komisji C(2019) 6099 final z dnia 12 sierpnia 2019 r. (sprawa AT.40459 – Kolejowe przewozy towarowe w Polsce – PKP Cargo).

decyzji o odrzuceniu skargi do Komisji tylko wtedy, gdy strona skarżąca wykaże, iż przekroczenie rozsądnego terminu miało wpływ na możliwość obrony jej stanowiska w toku tego postępowania, co miałyby miejsce w szczególności, gdyby owo przekroczenie uniemożliwiło jej zgromadzenie lub podniesienie przed Komisją okoliczności faktycznych lub prawnych dotyczących praktyk antykonkurencyjnych objętych zawiadomieniem lub dotyczących interesu Unii w zbadaniu sprawy.

W świetle tych zasad Sąd stwierdził, że w omawianej sprawie nie ma potrzeby orzekania w przedmiocie przestrzegania przez Komisję zasady rozsądnego terminu, ponieważ skarżąca nie przedstawiła żadnego dowodu pozwalającego wykazać, iż podnoszone przez nią przekroczenie tego terminu miało wpływ na możliwość obrony jej stanowiska w toku owego postępowania. W konsekwencji Sąd uznał za bezzasadny zarzut dotyczący naruszenia zasady rozsądnego terminu.

W drugiej kolejności, jeśli chodzi o ocenę interesu Unii w dalszym rozpatrywaniu skargi do Komisji, Sąd podkreślił, że w niniejszym przypadku Komisja nie popełniła żadnego oczywistego błędu w ocenie, gdy uznała, że objęte zawiadomieniem praktyki dotyczyły głównie rynku usług kolejowych przewozów towarowych w Polsce, że polski organ ochrony konkurencji uzyskał obszerną wiedzę na temat tego sektora oraz że na podstawie tych czynników ów organ był bardziej właściwy do rozpatrzenia skargi. Ponadto Sąd wyjaśnił, że skarżąca niesłusznie utrzymuje, iż w niniejszej sprawie Komisja powinna była uwzględnić również inne czynniki przy ocenie interesu Unii w zbadaniu sprawy. W konsekwencji Sąd oddalił jako bezzasadny także zarzut oparty na oczywistych błędach w ocenie interesu Unii w dalszym rozpatrywaniu skargi do Komisji.

W trzeciej kolejności, w odniesieniu do kwestii poszanowania zasady państwa prawnego w Polsce, Sąd zbadał argument skarżącej, zgodnie z którym Komisja była właściwa do rozpatrzenia skargi, jeśli się weźmie pod uwagę systemowe lub ogólne nieprawidłowości w zakresie poszanowania państwa prawnego w Polsce, a zwłaszcza brak niezależności polskiego organu ochrony konkurencji i niezawisłości sądów krajowych właściwych w tym zakresie.

W zaskarżonej decyzji Komisja zbadała, czy takie nieprawidłowości stały na przeszkodzie odrzuceniu przez nią skargi na tej podstawie, że to polski organ ochrony konkurencji był właściwy do jej rozpatrzenia. W tym celu Komisja przeprowadziła, w drodze analogii, dwuetapową analizę wymaganą w ramach wykonania europejskiego nakazu aresztowania w celu ochrony prawa podstawowego do rzetelnego procesu sądowego, zgodnie z wyrokiem w sprawie *Minister for Justice and Equality (Nieprawidłowości w systemie sądownictwa)*², która to analiza polega najpierw na ocenie istnienia rzeczywistego ryzyka naruszenia tego prawa, związanego z brakiem niezawisłości sądów danego państwa członkowskiego z uwagi na systemowe lub ogólne nieprawidłowości w tym państwie, a następnie na ustaleniu, czy w świetle konkretnych okoliczności rozpatrywanej sprawy istnieje rzeczywiste ryzyko, na które dana osoba jest faktycznie narażona.

W tym względzie, po pierwsze, Sąd podkreślił, że przestrzeganie wymogów państwa prawnego jest istotnym czynnikiem, który Komisja powinna wziąć pod uwagę przy określeniu organu ochrony konkurencji najbardziej właściwego do rozpatrzenia skargi, i że w tym celu Komisja mogła zastosować w drodze analogii omówioną analizę. Otóż nawet jeśli istnieją różnice między okolicznościami leżącymi u podstaw wspomnianego wyroku a okolicznościami leżącymi u podstaw niniejszej sprawy, szereg zasadniczych względów uzasadnia zastosowanie, w drodze analogii, wniosków płynących ze wspomnianego wyroku w celu określenia organu ochrony konkurencji najbardziej właściwego do rozpatrzenia skargi informującej o naruszeniu art. 101 i 102 TFUE. W tym względzie Sąd wskazał przede wszystkim, że – podobnie jak w przypadku przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości – współpraca między Komisją, organami ochrony konkurencji państw członkowskich i sądami krajowymi w celu stosowania art. 101 i 102 TFUE opiera się na zasadach wzajemnego uznawania, wzajemnego zaufania i lojalnej współpracy. Następnie Sąd stwierdził, że orzecznictwo wymaga od Komisji, aby jeszcze przed odrzuceniem skargi ze względu na brak interesu Unii upewniła się, że organy krajowe będą w stanie chronić

² Wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., *Minister for Justice and Equality (Nieprawidłowości w systemie sądownictwa)* ([C-216/18 PPU](#), zob. również komunikat prasowy nr [113/18](#)).

w wystarczającym stopniu prawa składającego skargę. Wreszcie Sąd podkreślił, że zagwarantowane w art. 47 akapit drugi Karty praw podstawowych prawo podstawowe do rzetelnego procesu przed niezawisłym sądem ma również, podobnie jak w wyżej wymienionym wyroku, szczególne znaczenie dla skutecznego stosowania art. 101 i 102 TFUE, ponieważ sądy krajowe są zobowiązane z jednej strony do kontroli zgodności z prawem decyzji krajowych organów ochrony konkurencji, a z drugiej strony do bezpośredniego stosowania tych przepisów.

Po drugie, Sąd podkreślił, że przeprowadzone przez Komisję, w ramach drugiego etapu powyższej analizy, badanie nie było zgodne z prawem Unii. W omawianej sprawie skarżąca powołała się w toku postępowania administracyjnego na zbiór konkretnych poszlak, które – rozpatrywane jako całość – pozwalały jej zdaniem wykazać, że istniały poważne i sprawdzone podstawy, by uznać, iż byłaby ona narażona na rzeczywiste ryzyko naruszenia jej praw, gdyby jej sprawę miały zbadać organy krajowe. Owe poszlaki dotyczyły między innymi: sprawowanej przez państwo kontroli nad PKP Cargo, zależności prezesa polskiego organu ochrony konkurencji od władzy wykonawczej, okoliczności, że spółka dominująca PKP Cargo jest jednym z fundatorów stowarzyszenia, którego celem jest obrona i promowanie reformy systemu sądownictwa w Polsce, pobłażliwej polityki polskiego organu ochrony konkurencji wobec PKP Cargo, wniesionych przez Prokuratora Generalnego sprzeciwów od decyzji tego organu wydanych w sprawie PKP Cargo oraz braku zdolności właściwych w dziedzinie prawa konkurencji sądów krajowych do zaradzenia nieprawidłowościom w działaniu polskiego organu ochrony konkurencji z powodu braku ich niezawisłości. Tymczasem w zaskarżonej decyzji Komisja nie zbadała tych poszlak i ograniczyła się w istocie do stwierdzenia, że nie zostały one poparte dowodami. Stwierdziwszy, że Komisja nie zbadała w sposób konkretny i dokładny różnych poszlak przedstawionych przez skarżącą w toku postępowania administracyjnego, Sąd orzekł, że Komisja uchybiła spoczywającym na niej obowiązkom wynikającym z wyżej wymienionego wyroku, a także ciężącemu na niej obowiązkowi uzasadnienia.

UWAGA: Odwołanie od orzeczenia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału w terminie dwóch miesięcy i dziesięciu dni od dnia zawiadomienia o tym orzeczeniu.

UWAGA: Celem skargi o stwierdzenie nieważności jest doprowadzenie do uznania za nieważne aktów instytucji Unii, które są sprzeczne z prawem Unii. Państwa członkowskie, instytucje wspólnotowe oraz jednostki mogą, pod pewnymi warunkami, wnieść skargę o stwierdzenie nieważności do Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu. Jeżeli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność aktu. Instytucja, której to dotyczy, powinna zarządzić ewentualnej próżni prawnej spowodowanej nieważnością tego aktu.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Sądu.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793